

Tlou (Basutoland United Party), hvortil kom et større antal af uafhængige kandidater. Det største parti er Basutoland National Congress Party, som stiller krav om en almindelig demokratisk regering og dermed en indskrænkning i høvdingenes magt. Desuden modsætter det sig en integration i Sydafrika. Afhængigheden af Sydafrika er dog medvirkende til, at de afrikanske ledere ikke udelukker et vist samarbejde med Sydafrika efter opnåelsen af uafhængighed. The Basutoland National Party går ind for en moderat politik baseret på bibeholdelse af de traditionelle afrikanske autoriteter og et samarbejde med europæerne om den erhvervsmæssige udvikling i området.

Det udøvende råd består af fire officielle repræsentanter for den britiske administration, tre medlemmer valgt af det lovgivende råd samt et medlem udpeget af the Paramount Chief. Det udøvende råd fungerer som rådgivende instans for både højkommissæren og den øverste høvding. Mens højkommissæren ikke er forpligtet til at følge rådets indstillinger, er disse i almindelighed bindende for den øverste høvding.

Efter forslag fra den lovgivende forsamlings side blev der i begyndelsen af 1962 af den øverste høvding udnævnt en kommission med repræsentation af alle politiske partier til udarbejdelse af forslag til en ny forfatning. Kommissionen afgav i november 1963 en betænkning, hvori det foreslås, at området bliver et konstitutionelt monarki med den øverste høvding som konge. Det udøvende råd skal erstattes af en parlamentarisk ansvarlig regering under ledelse af en premierminister, den lovgivende forsamling erstattes af et parlament med to kamre, en folkevalgt nationalforsamling og et senat bestående af de ledende høvdinge og et antal personer udpeget af statsoverhovedet.

Kommissionen har ikke haft noget mandat fra den britiske regering, som i nogen grad har distanceret sig fra betænkningen, fordi kommissionen går ind for, at Basutoland opnår uafhængighed i 1965, ligesom man ønsker, at området allerede under den nye forfatning skal have en høj grad af indre selvstyre.

B. *Bechuanaland* er med et areal på ca. 712.000 km² (d.v.s. omtrent som Spanien og Italien tilsammen) langt det største af de tre protektorater. Befolkningen udgør kun ca. 330.000, heraf ca. 3.000 europæere. Bechuanaland skyder sig ned mellem Sydvestafrika og den nordøstlige del af den sydafrikanske republik og afgrænses mod nord af Syd-Rhodesia.

Klimaet er tørt, og vegetationsformen er steppe og i de vestlige områder ørken. Også i Bechuanaland er kvægavl hovederhvervet. Der er ingen industri, men mange mænd søger sæsonbeskæftigelse ved mineindustrien i Sydafrika.

Bechuanaland blev et britisk protektorat i 1885. I 1889 fik British South Africa Company¹⁾ visse rettigheder i Bechuanaland; et britisk forslag i 1895 om at overdrage området helt til kompagniet blev imidlertid forhindret på grund af de afrikanske høvdinges protester, området forblev et britisk protektorat, og de enkelte høvdinge fortsatte med at administrere landet under tilsyn af den residerende kommissær.

I 1920 blev der oprettet to rådgivende organer, nemlig et råd valgt af den europæiske del af befolkningen og et afrikansk råd, som navnlig blev præget af de traditionelle afrikanske myndigheder. Siden 1934 er der fra britisk side sket en betydelig indskrænkning i de traditionelle myndigheders kompetence. I 1950 blev der oprettet et fællesråd bestående af det europæiske råd og repræsentanter for det afrikanske råd.

I maj 1961 fik Bechuanaland en ny forfatning, som i hovedsagen fulgte et forslag til en forfatningsreform, som var blevet fremsat af en af fællesrådet nedsat komité. Forfatningsændringen indebar, at den lokale befolkning fik forøget indflydelse på protektoratets styre.

Ved forfatningen blev der oprettet et udøvende råd, med hvilket højkommissæren og den residerende kommissær skal rådføre sig vedrørende protektoratets administration. Rådet har den residerende kommissær som formand og består desuden af 9 andre medlemmer, nemlig 3 embedsmænd, som er medlemmer qua deres em-

¹⁾ Jfr. sp. 1425.